buvusios sodybvietės vietoje, išlikę pastatų pėdsakų. Ištirtos 8 12 m² dydžio perkasos. Aptiktas visiškai suardytas iki 60 cm storio kultūrinis sluoksnis su smulkiais keramikos bei metalo radiniais, gyvulių kaulais. Pastatų liekanų sodybvietėje neaptikta. Iš viso apatinėje miestelio dalyje rasti 82 radiniai: galąstuvas, plokštinių koklių smulkūs fragmentai, peiliukas, monetos. Dauguma radinių aptikta žemės paviršiuje.

Surinkta archeologinė medžiaga leidžia geriau pažinti Veliuonos miestelio gyventojų buitį XVI–XVIII a.

Linas Kvizikevičius

Survey in the Old Town of Veliuona, 1996–1997

In 1996–1997 in the lower part of the Old Town of Veliuona (Jurbarkas district) there were collected 191 findings from the land surface, where coins from the 16th–18th centuries were a dominating find. In the researched area of 12 m² there was registered a 60 cm thick habitation zone.

Aleksiejus Luchtanas

Žvalgomieji tyrinėjimai Kernavėje, Kerniaus gatvėje Nr. 6

1996 m., tvarkant pagal restitucijos aktą grąžintą Kernavės parapijai senosios klebonijos pastatą, esantį Kernavėje, Kerniaus g. Nr. 6, buvo tiesiamas vandentiekis nuo bažnyčios iki klebonijos. VU trasos vietoje iškasė 4 šurfus, iš viso 16 m² plotą, bei stebėjo 58 m ilgio trasos kasimo darbus. Tiriama teritorija buvo į Š ir V nuo Kernavės bažnyčios. Ji priklauso KAIRM, bet iki šiol nebuvo laikoma atskiru paminklu.

Šurfe Nr. 1, kuris buvo kasamas 6 m į ŠV nuo bažnyčios šventoriaus tvoros, buvo aptiktas statant bažnyčią apardytas 50–55 cm storio kultūrinis sluoksnis. Sprendžiant iš aptiktos keramikos bei dubeninių koklių nuolaužų, seniausias kultūrinis sluoksnis šioje vietoje datuojamas XV a. antrąja puse.

Šurfas Nr. 2 buvo kasamas 16 m į PV nuo šurfo Nr. 1. Jame surastas 35–60 cm storio kultūrinis sluoksnis. Sluoksnyje buvo XVI–XVII a. puodų šukių, frontalaus XVI a. pirmosios pusės koklio su granato žiedu fragmentas ir keli mažesni XVI–XVII a. pradžios koklių fragmentai. Trasoje, apie 1 m į P nuo šurfo, rastas Zigmanto III Vazos 1620 m. dvidenaris. Šurfo ŠV kampe, 30 cm gylyje nuo paviršiaus, rasti pastato pamatų likučiai iš plytgalių ir lauko akmenų, rišti moliu be kalkių skiedinio. Pastatas turbūt buvo gyvenamasis, datuojamas XVI–XVII a. Vėlesni (XIX a.) planai šioje vietoje jokių pastatų nefiksuoja.

Šurfe Nr. 3, kastame 12 m į PV nuo šurfo Nr. 2, buvo labai vientisas 55–60 cm storio kultūrinis sluoksnis ir 1,5 m gylio beveik apvali 1,9 m skersmens duobė. Joje rasta keramikos bei koklių fragmentų – polichrominio karnizinio, frontalių su įdubusia rozete, maureska, granato žiedu; jie datuojami XVI–XVII a.

Šurfe Nr. 4, kuris buvo kasamas šalia senosios klebonijos, fiksuotas 45–50 cm storio kultūrinis sluoksnis. Jame rasta: XVI a. pirmosios pusės frontalaus pusiau cilindrinio koklio atkraščio fragmentas, juodosios keramikos ąsočio fragmentas bei XVIII a. raudonos oksidacinės plonasienės keramikos – dubenėlių, lėkščių šukių.

Įžemyje, 60 cm gylyje nuo paviršiaus, buvo pailga 2,4x1–1,2 m dydžio, 15–20 cm gylio duobė. Čia rasta apie 40 nedidelių apskaldytų akmenų, degėsių, molio tinko gabalų ir 3 stambios geležies gargažės. Sprendžiant iš žiestojo puodo pakraštėlio šukės, puoštos žemų bangelių ir horizontalių juostų ornamentu, duobė turėtų būti ne vėlesnė kaip XIV–XV a. ribos.

Visoje trasoje būta smarkiai apardyto iki 60 cm storio kultūrinio sluoksnio su XVI–XIX a. keramika ir pavieniais radiniais. Paminėtini žalvarinis raktas bei diržo sagties liežuvėlis.

Tyrimai parodė, kad 40–60 cm storio kultūrinis sluoksnis šioje Kernavės miestelio dalyje formavosi XV–XX a. Ankstyviausi radiniai (keramika) siekia XIV–XV a. sandūrą. Kernavės žemutinio miesto ir piliakalnių komplekso egzistavimo laikais ši teritorija nebuvo apgyvendinta. Ji laikytina Kernavės senamiesčio dalimi, saugotina kaip atskiras paminklas.

Aleksiejus Luchtanas

Archeological survey at 6 Kerniaus St., Kernavė

In 1996 in the town of Kernavė VU examined an area of 16 m² and the zone of the sewerage system. The team exposed a 25–20–60 cm thick habitation zone with artifacts from the 15th–17th centuries.

Tauras Poška

Tyrinėjimai Vilniuje, Gaono ir Didžiojoje gatvėse

1996 m. PRI vykdė tyrinėjimus Vilniuje, Gaono g. Nr. 4, pastato viduje. Tyrinėjimai atlikti patalpose, kur buvo įrenginėjami rūsiai, pastato rekonstrukcijos metu. Iš viso ištirtas 200 m² plotas.

Nustatyta, kad Š, R ir P korpusuose kultūrinio sluoksnio horizontai suardyti iki pat įžemio XIX–XX a. vykusių rekonstrukcijų metu. Kultūrinio sluoksnio storis siekia iki 2,5 m, rasta XVII a. buitinės keramikos ir koklių fragmentų. Gausiausiai koklių aptikta pastato Š korpuse, bet jie čia patekę atsitiktinai.

Pastato Gaono g. Nr. 4 V dalyje kultūrinio sluoksnio storis siekė 2–2,5 m. 1,9–2,1 m gylyje buvo surastas 1,2x1,3 m dydžio, 10–30 cm storio XVI–XVII a. pirmosios pusės kultūrinio sluoksnio fragmentas. Jame aptikta XVI–XVII a. datuojamų buitinės keramikos, puodyninių bei plokštinių koklių fragmentų.

1997 m. PRI atliko tyrimus Vilniuje, Didžiojoje g. Nr. 8, 10; čia buvo ištirtas 237,5 m² plotas.

Didžiojoje g. Nr. 8, centrinėje sklypo dalyje, buvusio pastato vidinio kiemo vietoje, ištirtas 37 m² plotas. Tyrimų metu nustatyta, kad buvusio pastato P ir Š korpusai nevielaikiai. P korpusas pastatytas XVI a. pirmojoje pusėje. XVI a. antrojoje pusėje, kasant pamatų duobę Š korpusui, gruntas buvo išvežtas. Pastačius korpusą, vidinis kiemas buvo užpiltas apie 2 m storio gelsvo upės smėlio sluoksniu. Tik ploto V dalyje, 2,4 m gylyje, buvo